

Рецензия

По: Конкурс за заемане на академичната длъжност „професор” в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.2 Стоматология, за нуждите на преподаването по дисциплината „Детска Дентална медицина“ в катедра „Детска дентална медицина“, ФДМ Варна, обявен в Държавен вестник, бр. 86 от 06.10.2020 г. и съгласно решение на Академичния съвет на МУ – Варна със заповед на Ректора на МУ-Варна Р-109-561/ 04.12.2020.

От: проф. д-р Владимир Емануилов Панов, дмн, Ръководител катедра „Консервативно зъболечение и орална патология”, Факултет по дентална медицина, МУ-Варна

Кандидати:

Доц. Д-р Радосвета Стоянова Андреева-Борисова, дмн

Биографични данни и кариерно развитие

Доц. д-р Радосвета Андреева, е родена на 17.02.1972 г. в гр. Добрич. През 1991 г. завършва езикова гимназия „Гео Милев” в гр. Добрич. През 1997 г. с отличен успех завършва Дентална медицина в гр. Пловдив. От 2009 г. е хоноруван асистент към катедра „Консервативно зъболечение и детска дентална медицина” към Факултет по Дентална медицина на Медицински университет – Варна, а от 2011 г. заема длъжност редовен асистент в катедра „Детска дентална медицина” към Факултет по Дентална медицина на Медицински университет – Варна. През 2012 г. придобива специалност по Детска дентална медицина. През 2015г. завършва ОКС Магистър - специалност „Здравен мениджмънт” към Факултет по обществено здравеопазване при МУ-Варна. През 2016г. защитава дисертационен труд на тема: "Преждевременна загуба на временни зъби при деца със смесено съзъбие. Необходимост от местопазители" и придобива образователна и научна степен „Доктор”. От м. Март 2016г. специализира „Ортодонтия” към Медицински университет – Варна. През същата година след проведен конкурс заема академична длъжност „Доцент” и става ръководител на катедра по „Детска дентална медицина”, която ръководи до момента. През 2018 година защитава дисертация за НС „Доктор на науките“. От м. Май 2018 до декември 2020 доц. д-р Радосвета Андреева е заместник декан на Факултета по Дентална медицина.

Има над 23 години трудов стаж по специалността, от които 4 години и 8 месеца като стоматолог в РСП-Шумен, 9 години и 5 месеца като стоматолог в ЕТ д-р Радосвета Андреева и 9 години във ФДМ-Варна.

Оценка на научноизследователската дейност

Цялостната научно-изследователска работа на д-р Андреева е в областта на обявения конкурс.

- **Дисертация за ОНС „ Доктор“** - Преждевременна загуба на временни зъби при деца със смесено съзъбие. Необходимост от местопазители - в дисертационния труд подробно са изследвани деца с преждевременна загуба на временни зъби с цел да се даде алгоритъм за тяхната комплексна профилактика и лечение и да се осигури една добра прогноза за съзъбието.
- **Дисертация за НС „ Доктор на науките“** - Комплексно дентално лечение на деца под обща анестезия – разглежда възможностите за контрол на поведението и болката при дентално лечение в детската възраст. Лечението на деца в условия на физическа принуда е неприемливо, особено при наличието на възможност тя да бъде избегната, чрез използването на обща анестезия. Цел на дисертационния труд е да се изследват деца, подложени на дентално лечение под обща анестезия, като се прецизират причините налагащи този подход и се изведе алгоритъм за цялостна санация на устната кухина в детска възраст.
- **Монография „Рисков профил и профилактика на деца с преждевременно екстрахиранни временни зъби. Комплексно лечение – терапевтични и ортодонтични аспекти“** 2016, Издателство на МУ-Варна с обем 129 страници и ISBN 978-619-7137-91-0

Монографията представя систематизирано и подробно проучване на проблемите, свързани с преждевременната загуба на временни зъби. д-р Андреева, разглежда методически възможни рискови фактори, които довеждат до загуба на зъби във временното и ранното смесено съзъбие. Тя представя най-съвременните диагностични методи за определяне на тяхната топография, собствени епидемиологични и клинични изследвания в тази област, както и алгоритъм за поведение при наличие на преждевременно екстрахиранни зъби. Представя и лечебни протоколи за отделните случаи на липсващи единични или група зъби.

- **Монография** „Фармакологично повлияване поведението на деца със специфични здравни потребности, нуждаещи се от дентално лечение“ 2020, Издателство на МУ-Варна с обем 167 страници и ISBN 978-619-7486-05-6

Разглежда възможността да се помогне на деца със специфични здравни потребности, имащи нужда от дентално лечение. Подробното изследване на епидемиологията, демографските характеристики, денталния, хигиенен, пародонтален и ортодонтски статус на децата със специфични здравни нужди са необходими за определяне на целите за навременна превенция и оптимизиране денталното лечение на тези деца. Клиничната характеристика на основните групи заболявания, оценката на рисковите фактори и удовлетвореността от пълната орална рехабилитация под обща анестезия, обогатяват познанията във връзка с лечебния подход към този труден контингент от пациенти. Профилактирането на кариозните лезии и пародонтални заболявания изисква създаването на индивидуални профилактични програми на базата на прецизна, индивидуална оценка на риска за всяко изследвано дете. Създаденият алгоритъм за лечение на деца със специфични здравни потребности под обща анестезия улеснява денталните лекари в избора им на правилни клинични решения.

Оригинални приноси от научните трудове

Основните тематични направления в научните трудове на доц. Андреева обхващат три области:

- 1) Дентално лечение при деца със специални потребности.
Децата със специфични здравни потребности имат редица медицински, емоционални и свързани с храненето проблеми, поради което ежедневните орални грижи при тях са трудни и често negliжирани. Денталното им обслужване е затруднено от физическа, умствена, социална инвалидност или неравностойно положение. Това обяснява високата степен на кариозност и други орални заболявания при тези деца и необходимостта от пълна орална рехабилитация понякога извършвана под обща анестезия. В същата област е и публикуваната монография, както и пет от представените статии.
2. Лечение на деца с травми – две публикации отразяват възможностите за възстановяване след травми.
3. Разни-оценяване възможностите на параклинични изследвания, влияние на поведенчески фактори при общи заболявания, шум в ушите и

темпоромандибуларни заболявания, възстановяване на гласови характеристики, старнични ефекти от ортодонтско лечение, приложение на гласйономери.

Оценка на учебно-преподавателската дейност

От 2009 год. и до момента доц. Андреева провежда упражнения със студенти по дисциплините: Пропедевтика и клиника на детската дентална медицина и дентална профилактика на студенти българо и англоезично обучение.

Справката за учебната натовареност разкрива, че тя е била доста над нормата от 90 часа през всичките години от преподаването ѝ, което е доказателство за голяма натовареност и сериозна преподавателска активност на кандидата като университетски преподавател в студентското обучение. Д-р Андреева ръководи и активно участва в практически и теоретични изпити по тези дисциплини.

Справка от докторантско училище показва, че доц. Андреева е научен ръководител на четирима докторанти, всичките защитили през 2018 година.

Научни форуми

Предоставени са документи установяващи участието на д-р Андреева в 20 национални научни форума и в 15 международни форума за периода 2010-2020 година.

Заклучение

Представените от доц. д-р Андреева документи за участие в конкурса отговарят на изискванията на правилника и реда за придобиване на научни степени за заемане на академични длъжности в МУ. Представени са достатъчно реално публикувани пълнотекстови публикации. Има защитена дисертация за доктор на науките и достатъчно трудов стаж като доцент, 4-ма защитили докторанта. Учебната ѝ натовареност е над норматива. Считаю, че доц. д-р Радосвета Андреева покрива академичните и наукометричните критерии за заемане на академичната длъжност „професор“ при Медицински университет Варна определени в Правилника за развитие на академичния състав.

Варна, 27 Януари 2021 г.

проф. Д-р Владимир Панов, дмн

